

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 56Ek/1982/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119423794
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Timek
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6119423794.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnom konaní oprávneného: Jednota slovenskej mládeže, IČO: 30 791 421, so sídlom Cukrová 14, 811 08 Bratislava - mestská časť Staré Mesto zast. JUDr. Alexander Kasatkin, LL.M., advokát, s.r.o., Čajakova 13, 811 05 Bratislava - mestská časť Staré Mesto proti povinnému: LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, IČO: 36 038 351, so sídlom Námestie SNP 8, 975 66 Banská Bystrica zast. Advokátska kancelária JAKUBČO, spol. s r.o., Horné záhrady 2, 974 01 Banská Bystrica o vymoženie pohľadávky oprávneného vo výške 1912500 EUR s prísl., takto

rozhodol:

- I. Súd návrh oprávneného na vykonanie exekúcie z a m i e t a.
- II. Žiadna zo strán n e m á n á r o k na náhradu trov spojených s exekučným konaním.

o d ô v o d n e n i e :

1. Oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdu cestou právneho zástupcu dňa 06.11.2019 domáhal od povinného vymoženia pohľadávky vo výške 1912500 EUR s prísl. na základe cudzieho exekučného titulu - rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu JSM č. k. E-SQ9H1-SRS-6 zo dňa 19.01.2017.
2. Okresný súd Banská Bystrica preskúmal predložený návrh na vykonanie exekúcie. Nakoľko sa navrhuje vykonanie exekúcie na podklade cudzieho exekučného titulu a nejde o prípad podľa § 53 ods. 2 Exekučného poriadku, súd pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie doručil cudzí exekučný titul osobe, ktorá je v návrhu na vykonanie exekúcie označená ako povinný, a poučil ju o možnosti namietať dôvody neuznania podľa osobitného predpisu.
3. Podľa § 54 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) ak sa navrhuje vykonanie exekúcie na podklade cudzieho exekučného titulu a nejde o prípad podľa § 53 ods. 2, súd pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie doručí cudzí exekučný titul osobe, ktorá je v návrhu na vykonanie exekúcie označená ako povinný, a poučí ju o možnosti namietať dôvody neuznania podľa osobitného predpisu. Cudzí exekučný titul sa takejto osobe doručí do vlastných rúk.
4. Podľa § 54 ods. 2 Exekučného poriadku ak osoba podľa odseku 1 do 15 dní od doručenia poučenia neuvedie dôvody, ktoré by uznaniu alebo vykonaniu cudzieho exekučného titulu bránili, alebo nepodá návrh na jeho samostatné uznanie, ak to osobitný predpis pripúšťa, súd preskúma podmienky uznania a vykonania exekúcie, ktoré skúma aj bez návrhu, a ak prekážky uznania alebo vykonania nezistí a nie sú tu dôvody na zamietnutie návrhu, vydá poverenie na vykonanie exekúcie.
5. Povinný podaním zo dňa 14.12.2019 vyjadril námietky voči uznaniu cudzieho exekučného titulu ako rozhodnutia, na podklade ktorého má prebiehať exekúcia.

6. Povinný ako prvú namietal skutočnosť, že podľa návrhu na uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku mal byť Rozsudok vydaný v Zürichu, v záhlaví Rozsudku sa však ako miesto konania uvádza Zug, Švajčiarska konfederácia. Rozsudok mal byť podľa Návrhu vydaný Rozhodcovským súdom SRS pri E2E-Inštitút pre medzinárodnú obchodnú arbitráž. V záhlaví Rozhodcovského rozsudku je uvedené, že bol vydaný Stálym rozhodcovským súdom JSM sídlom Thurgauerstrasse 40, CH-8050 Zürich, zriadený E2E-Bratislavská iniciatíva, Cukrová 14, 811 02 Bratislava. Z uvedeného vyplýva, že údaje uvedené v Návrhu na uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku nie sú v zhode s obsahom listín, ktoré boli k Návrhu pripojené.

7. Povinný ďalej predložil znalecký posudok vypracovaný znalcom z odboru Právne vzťahy k cudzine. Podľa záverov uvedených v Posudku nebola v predmetnej veci daná právomoc Stáleho rozhodcovského súdu JSM (ďalej len ako „SRS JSM“) na vydanie rozhodcovského rozhodnutia ku dňu 19.01.2017, teda ku dňu vydania namietaného Rozhodcovského rozsudku. Svoju existenciu, legitimitu a právomoc SRS JSM od svojho založenia odvodzoval jedine od zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a táto nadobudnutím účinnosti zákona č. 125/2016 zanikla. Od 01.01.2017 nemal SRS JSM právomoc uskutočňovať rozhodcovské konania a vydávať rozhodcovské rozhodnutia. Platnosť príkazu obsiahnutého v § 54c ods. 2 posledná veta zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZoRK“) sa vzťahovala na SRS JSM bez ohľadu nato, či SRS JSM uskutočňoval konanie mimo územia SR. Subjekt označený ako rozhodcovský súd SRS JSM so sídlom Thurgauerstrasse 40, CH-8050 Zürich, Švajčiarska konfederácia, neexistuje a nemá právnu subjektivitu ani podľa švajčiarskeho právneho poriadku, a ani nebol vytvorený v súlade so švajčiarskym ZMPS a teda nemôže byť stálym rozhodcovským súdom a rozhodovať spory v obchodnoprávnom styku. Existuje iba SRS JSM so sídlom na území Slovenskej republiky, ktorý mal byť od 1.1.2017 zrušený, teda ani tento subjekt nemá právomoc rozhodovať spory v rozhodcovskom konaní. Na základe uvedeného je potrebné sa na Rozhodcovský rozsudok pozeráť ako na právny paakt, ktorý nemôže tvoriť spôsobilý exekučný titul v exekučnom konaní. V posudzovanom prípade došlo k stavu, kedy rozhodcovský SRS JSM s uvádzaným sídlom Thurgauerstrasse 40, CH-8050 Zürich nemohol platne ustanoviť rozhodcu, nakoľko pre takýto úkon nemal zmluvný mandát. Rozhodcovská doložka totiž výslovne odkazovala na rozhodovanie sporov výlučne pred Stálym rozhodcovským súdom JSM v Žiline, Slovenská republika. SRS JSM bol zároveň viazaný svojím statusovým predpisom a jeho kogentným príkazom obsiahnutým v ustanovení § 54c ods. 2 ZoRK v zmysle ktorého sa ex lege zastavujú všetky rozhodcovské konania, a to k 31.12.2016. Z uvedeného vyplýva, že rozhodcu v čase po 01.01.2017 ustanovil buď právne neexistujúci rozhodcovský súd, súd ktorý na to nebol podľa rozhodcovskej doložky oprávnený, alebo súd v konaní ex lege zastavenom. Každé z uvedených posúdení danej otázky vedie k záveru, že Rozhodcovský rozsudok je právnym paaktom a nespôsobilým titulom pre vykonanie exekúcie.

8. Podľa § 54c ods. 2 prvej vety zákona č. 242/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZoRK“) rozhodcovské konania podľa tohto zákona vedené pred stálym rozhodcovským súdom, ktorého zriaďovateľ po 31. decembri 2016 nespĺňa podmienky podľa právnych predpisov účinných od 1. januára 2017, ktoré začali a v ktorých nebol rozhodcovský rozsudok doručený účastníkom konania pred 1. januárom 2017, sa 31. decembra 2016 zastavujú.

9. Povinný ďalej namietal neplatnosť rozhodcovskej doložky nakoľko uzavretím rozhodcovskej doložky došlo k poškodeniu práv Povinného, pretože SRS JSM nedokázal z objektívnych dôvodov (majetková a personálna prepojenosť Oprávneného a SRS JSM) nestranne a spravodlivo viesť konanie v sporoch medzi Žalobcom a Žalovaným. Keďže podstatou obsahu rozhodcovskej doložky bolo založenie právomoci rozhodcovskému súdu, ktorý bude prípadné spory strán rozhodovať ako nestranný a nezávislý arbiter, rozhodcovská doložka je neplatná. Založenie právomoci nestrannému a spravodlivému súdu predstavovala rozhodujúcu skutočnosť pre uzavretie zmluvy na strane Povinného. Neplatnosť rozhodcovskej doložky vyplýva aj z ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je neplatným právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Z citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka vyplýva absolútna neplatnosť rozhodcovskej doložky, ktorou Oprávnený nielen uviedol Povinného do omylu spôsobom relevantným podľa § 49a Občianskeho zákonníka, ale zároveň porušil aj dobré mravy, keď de facto sám sebe zveril právomoc rozhodovať všetky spory a sporné skutočnosti vyplývajúce so vzájomných zmluvných vzťahov. Navyše v posudzovanom prípade sa Rozhodcovská doložka podľa svojho znenia neviaže ku konkrétnemu okruhu právnych vzťahov medzi sporovými stranami, ale zahŕňa všetky ich vzťahy založené na zmluvnom základe, preto je doložka neplatná z dôvodu neurčitosti. Povinný už v

rozhodcovskom konaní vzniesol námietku pre neplatnosť alebo neexistenciu rozhodcovskej doložky v súlade s ust. § 9a ods. 1 Rokovacieho poriadku SRS JSM. SRS JSM o vznesenej námietke neplatnosti alebo neexistencie rozhodcovskej doložky nerozhodol vôbec.

10. Povinný ako ďalšie námietky uvádza skutočnosť, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle Rokovacieho poriadku SRS JSM a v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pretože mu nebola žaloba ani iné písomnosti riadnym postupom doručené, a nebol zachovaný obvyklý čas na prípravu procesnej obrany. Ďalej poukazuje na fakt, že došlo k porušeniu zásady rovnosti strán, nakoľko konanie bolo bez explicitnej dohody účastníkov vedené písomne a bez možnosti poznať a vyjadriť sa pred rozhodnutím vo veci samej k osobe rozhodcu a došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že rozhodoval jediný rozhodca, ktorý bol ustanovený v rozpore s dohodnutými pravidlami. Výsledkom predmetného rozhodcovského konania je Rozhodcovský rozsudok, v ktorom došlo k ignorovaniu najzákladnejších prvkov procesnej spravodlivosti. Kontrolná funkcia všeobecných súdov sa v tomto prípade môže prejaviť vo fáze konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku alebo pri odopretí výkonu rozhodnutia, a to najmä z dôvodu, že tu existuje extrémny nesúlad medzi spravodlivosťou a napadnutým rozhodcovským rozhodnutím ako aj konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo.

11. Súd po doručení vyjadrenia povinného preskúmal podmienky uznania a vykonania exekúcie, ktoré skúma aj bez návrhu, ako aj či sú tu dôvody na zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie.

12. K namietanej právomoci orgánu, ktorý vydal cudzí exekučný titul súd uvádza, že podľa dostupných informácií na stránke Ministerstva spravodlivosti SR, ešte pred vydaním Rozhodcovského rozsudku, bola vyznačená zmena sídla SRS JSM. Takto označený súd nie je totožný so súdom, ktorý mal mať založenú právomoc podľa rozhodcovskej doložky obsiahnutej v Zmluve o poskytovaní služieb. Právomoc podľa tejto doložky mala byť založená výlučne pre súd identifikovaný ako „Stály rozhodcovský súd JSM v Žiline, Slovenská republika“, ktorý mal rozhodovať v súlade s jeho pravidlami a poriadkami uverejnenými v Obchodnom vestníku. Premiestnenie sídla rozhodcovského súdu zrejme s cieľom vyhnúť sa zastaveniu prebiehajúcich rozhodcovských konaní, teda právnym účinkom podľa ust. § 54c ods. 2 ZoRK, je potrebné hodnotiť ako obchádzanie zákona a ani zmenou sídla rozhodcovského súdu sa neodvráti účinky zastavenia prebiehajúceho rozhodcovského konania. V dôsledku inštitucionálnych zmien na strane rozhodcovského súdu (tieto zmeny sa navonok prejavili vyššie uvedenou zmenou sídla spojenou so zmenou samotnej právnej identity súdu) ako aj v dôsledku zákonných zmien podľa zákona o rozhodcovskom konaní (§ 54c ods. 2) sa rozhodcovská doložka v zmysle Zmluvy o poskytovaní služieb stala neaplikovateľnou a jej účinky definitívne zanikli najneskôr dňom 31.12.2016. Ak v spojení so zmenou sídla rozhodcovského súdu došlo k založeniu nového rozhodcovského súdu, tento nemal danú právomoc na vydanie rozhodcovského rozsudku zaväzujúceho Povinného, nakoľko tu absentuje dohoda strán o založení jeho právomoci. Ak zmenou sídla nedošlo k založeniu nového súdu, potom sa aj po takejto formálnej zmene sídla musí na rozhodcovský súd vzťahovať ZoRK, ktorý je pre všetky stále rozhodcovské súdy predpisom statusovým, teda vzťahuje sa na nich aj po akejkoľvek zmene sídla. Z uvedeného vyplýva, že v spojení so zmenou sídla SRS JSM došlo buď k zániku inštitucionálnej arbitráže oprávnenej rozhodovať spor podľa uzatvorenej rozhodcovskej doložky, alebo aj po zmene sídla SRS JSM sa na neho vzťahoval ZoRK ako statusový predpis podľa ktorého bol tento súd založený, následkom čoho sa všetky rozhodcovské konania neskončené k 31.12.2016 ex lege zastavili. Opísané skutočnosti majú za následok, že na Rozhodcovský rozsudok je potrebné pozeráť ako na právny paakt, ktorý nemôže tvoriť spôsobilý exekučný titul v exekučnom konaní. K obdobným záverom dospel aj Najvyšší súd SR v Uznesení sp. zn. 15XECdo/21/2016 zo dňa 30.06.2016, keď rozhodcovský rozsudok vydaný na základe právomoci vyvodenej z neplatnej rozhodcovskej zmluvy považoval za právny paakt nespôsobilý byť exekučným titulom. Rovnaké následky aké Najvyšší súd SR v tomto prípade spojil s neplatnou rozhodcovskou zmluvou sú nevyhnutne spojené aj s konaním súdu bez existujúcej rozhodcovskej zmluvy alebo s vydávaním rozhodnutí po zastavení rozhodcovského konania.

13. K platnému resp. neplatnému uzatvoreniu rozhodcovskej zmluvy je potrebné uviesť, že podľa Rozhodcovskej doložky obsiahnutej v čl. V Zmluvy o poskytovaní služieb č. 2011/8 mali byť všetky spory medzi Žalobcom a Žalovaným riešené výlučne pred Stálym rozhodcovským súdom JSM v Žiline, Slovenská republika v súlade s jeho pravidlami a poriadkami uverejnenými v Obchodnom vestníku. Podľa § 2 ods. 3 Rozhodcovského poriadku v znení účinnom ku dňu podpísania rozhodcovskej doložky rozhodcovia rozhodujú v rozhodcovskom konaní samostatne, alebo v trojčlennom senáte. Podľa § 2

ods. 5 Rozhodcovského poriadku v znení účinnom ku dňu podpísania rozhodcovskej doložky jeden rozhodca je príslušný na konanie a rozhodnutie v zrychlenom konaní, v konaní o nesporných peňažných pohľadávkach, pričom nespornosť pohľadávky je vždy daná v prípade, ak sú splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie, rozsudku pre uznanie a vzdanie sa nároku, v prípade, ak jedna zo strán na výzvu súdu neustanovila člena rozhodcovského senátu, v prípade, že sa strany dohodli na ustanovení jediného rozhodcu alebo v prípade, že tak ustanovujú iné, účastníkmi zvolené pravidlá konania. V posudzovanej veci nenastal žiadny z prípadov uvedených v § 2 ods. 5 Rokovacieho poriadku SRS JSM, ktorý by umožňoval ustanoviť jediného rozhodcu. Pokiaľ aj napriek nesplneniu podmienok rozhodoval jediný rozhodca, jednalo sa o súd, ktorý nebol riadne ustanovený. Absencia riadne ustanoveného súdu je samostatným dôvodom pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. písm. a) bod 4. ZoRK. Kategorická požiadavka na riadne ustanovenie rozhodcovského súdu je súčasťou právnych poriadkov a verejného poriadku všetkých signatárskych štátov, ktoré pristúpili k Dohovoru o uznaní a vykonateľnosti cudzích rozhodcovských rozhodnutí zo dňa 10.06.1958 (Newyorský dohovor). Medzi signatárske krajiny Dohovoru patrila aj Československá republika, a Slovenská republika ako nástupnícka krajina prevzala ustanovenia článku V bode 1 písm. d) (požiadavka riadne ustanoveného súdu) do svojho právneho poriadku a vzhľadom k závažnosti tejto požiadavky sa stala aj súčasťou verejného poriadku. Na zachovaní tejto požiadavky je tak nutné trvať za každých okolností. Zmeny Rokovacieho poriadku ohľadom počtu rozhodcov, ktoré nastali po podpise Rozhodcovskej doložky nie je možné akceptovať, nakoľko zmena počtu rozhodcov by mala zásadné účinky na zachovanie rovnosti zbraní a zásadné účinky na rovnováhu v procesnom postavení strán. Je zásadný rozdiel medzi situáciou, kedy si strany sporu môžu nominovať do konania aspoň jedného rozhodcu a medzi situáciou keď rozhoduje jediný rozhodca nominovaný objektívne zaujatým rozhodcovským súdom. Rovnaké stanovisko ohľadom účinkov zmien rozhodcovského poriadku v čase po podpise rozhodcovskej doložky zaujal aj Krajský súd v Žiline v Rozsudku sp. zn. 8Co/97/2013, keď vo veci priamo sa týkajúcej SRS JSM rozhodol, že zmeny rokovacieho poriadku, ktoré nastali po podpise rozhodcovskej doložky nemožno automaticky akceptovať.

14. Je dôvodné prijať právny záver, že oprávnený si v rozhodcovskom konaní uplatnil nárok proti účelu a výslovnému zneniu zmluvných dojednaní, rozsudok nebol vydaný vo Švajčiarsku a nebol vypracovaný osobou ustanoveného rozhodcu, rozhodcovský súd v čase vydania rozsudku nesídlil na novoudávanej adrese vo Švajčiarsku, čím bolo prakticky simulované rozhodcovské konanie v zmysle rozhodcovskej doložky, čím prakticky celé rozhodcovské konanie bolo len predstieraním spravodlivého a nestranného konania. Označený ako Rozhodcovský rozsudok nemôže byť uznaný a vykonaný nakoľko sa jedná o právny paakt a proces predchádzajúci jeho vydaniu nesie v sebe závažné vady zakladajúce výhradu verejného poriadku, ktorá je aj v zmysle čl. 1 ods. 2 Dohovoru medzi republikou Československou a Švajčiarskom o uznávaní a výkone rozhodnutí (č. 23/1929 Sb.) dôvodom pre neuznanie rozhodcovského Rozsudku.

15. Podľa § 199b Exekučného poriadku oprávnený a povinný v exekučnom konaní platia trovy, ktoré im v konaní vzniknú a trovy svojho zástupcu.

16. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

17. Exekučný poriadok ako lex specialis v ustanoveniach § 195 a nasl. sa zaoberá trovami exekučného konania najmä trovami vzniknutými pri podaní návrhu na vykonanie exekúcie či trovami spojenými s podaním návrhu na zastavenie exekúcie. Ani v jednom z predmetných ustanovení sa nevenuje trovám, ktoré vzniknú povinnému v spojitosti s podaním vyjadrenia podľa § 54 ods. 1 a § 54 ods. 2 Exekučného poriadku. S poukazom na § 199b Exekučného poriadku v spojitosti s § 255 ods. 1 CSP súd nepriznal povinnému náhradu trov právneho zastúpenia v súvislosti s konaním o návrhu na vykonanie exekúcie ani jednému zo subjektov. Povinnému Exekučný poriadok neumožňuje uplatniť si takýto nárok. Na dôvažok súd uvádza, že pri podaní návrhu na vykonanie exekúcie oprávnený musí mať na zreteli nielen skutočnosť, že pri úspešnom vykonaní exekúcie vymôže svoju pohľadávku od oprávneného, ale znáša aj isté riziko pri zamietnutí návrhu na vykonanie exekúcie spojené so stratami v súvislosti s nepriznaním nároku na náhradu trov exekúcie. Na základe uvedeného súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať sťažnosť v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na Okresnom súde Banská Bystrica.

Sťažnosť môže podať ten, v koho neprospech bolo uznesenie vydané.

Sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

V sťažnosti musí byť uvedené, ktorému súdu je určená, kto ju podáva, proti ktorému uzneseniu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto uznesenie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa sťažovateľ domáha.

V sťažnosti možno uvádzať nové skutočnosti a dôkazy, ak je to so zreteľom na povahu a okolnosti sporu možné a účelné.